

IRAKURMENA

1. TESTUA

Joseba Iriondo kazetariak *Berria* argitaratutako artikulua irakurriko duzu.

Egitekoa

Irakur ezazu hurrengo artikulua, eta ondorengo orrian aurkitu testutik kendutako zatiak. Idatzi testuko zatien **letrak laukietan**, adibidean egiten den bezala.

Itzulpena gatazketan

ATZEAN ITZULTZAILEA DAGO (I)
JOSEBA IRIONDO ETBko kazetaria

Liburuetatik edota egunkarietatik bakarrik ezagutzen duzun herri batera iritsi eta bertakoen hizkuntzan piperrik ez ulertzea ohikoa izaten da leku «ezberdinetara» joaten diren berriemaile berezientzat. Urdua dela Pakistanen, paxtueira Afganistango mugan, daria Kabulen, pharsia Teheranen edo gero eta gehiagok hitz egiten duten arabiera Bagdaden.

0. C

Ez da batere eroso. Herrian herriko egunkaria hartu eta hitz bakar bat ezin harrapatu. Gauza bera telebistan edo irradian. Horregatik, berriemaile berezien ezinbesteko laguntzaile izaten dira *fixerrak*.

1.

halako alderdiko liderra nor den dakiena; bi hiriren arteko bideak arriskutsu daudela entzun duena. Kazetariak ulertzen ez duen informazio hori behar du eta *Fixerrak* kazetariak dakartzan dolarrak.

2.

Dolarrak izaten dira ezinbesteko itzultzailearen eta informatzailearen arteko katea, eta dolarren hizkuntzan elkar ulertzen dute, hots, ingelesez.

Pakistan eta Afganistan arteko muga gatazkatsuan arraroa da bertakoen hizkuntza. Askotan hitz egiten dituzten hizkuntza guztien zerrenda osatzea ere bai, zenbat lengoaia diren jakite hutsa. Fonetikoki oso antzekoak dira, esaterako, urdua eta paxtueira. Eta paxtueira ez dakien fixer batekin Afganistanen sartzea zarauztar batekin joatea bezala da: biak dira kanpotarrak. Itzultzaileek dolarren beharra izaten dutenez, ez da erraza haiek *motu propio* onartzea ez dutela mugaz bestaldeko hizkuntza ezagutzen, berandu den arte, muga zeharkatu eta atzera bueltarik ez dagoen arte. Horregatik norberak zabaldu behar ditu belarriak, adi egon.

Ingelesez poliki moldatzen diren fixerren batez besteko soldata 100 dolarrekoa izaten da, eguneko. 100 dolar!

3.

Askotan urte guztiko diruak lortzen dituzte zazpi-zortzi egunetan. Azken batean komunikabideak -handienak batik bat- prest daude behar dena gastatzeko, behar den unean toki egokian egotearren. Leku horiek deserosoak eta -batzuetan- arriskutsuak ere izaten dira. «Erotuta zaudete, lagun. Zergatik demonio etortzen zarete hau bezalako lekuetara, bizia arriskuan jarritz?».

4.

«Lanbidea atsegin dugulako», erantzun genion. Ez zuen ulertzen. Dirutza mardula irabazteko etorri zen gurekin Pakistanetik. Bere ustetan dolar haiek merezi zuten estuasuna. Baina, hainbeste dolar zeuzkatenean zergatik hartzen zuten arrisku hura? Inondik ere, hizkuntza ezberdinetan ari ginen.

Irakurleak pentsa lezake horrelako herrietan manipulatzeko errazak direla atzerriko berriemaileak, bertako hizkuntzak ez dituztenean ulertzen. Seguru asko bai, ziren bat sartuko ziguten, agian dozena bat. Baina hizkuntza ez da ahozkoa bakarrik.

5.

Hizkuntza hori jaso zuten gure lankideak bide bazterrean hil zituztela ziorten egun hartako informazioek ere. Begiratu urduriak, garrasiak, korrika saioak. Nahikoa ziren ulertzeko mailetak hartu eta bidea desegiteko unea zela. Ahmedek ez zigun hura itzuli edo bikoiztu behar izan. Ulertu genuen. Itzultzaileak ez zituen bere dolarrak zurezko kaxa luze batean eraman nahi muga bazterrean, eta guk ere asmo atseginagoak genituen hurrengo egunetarako.

6.

Agian ez gosea bezain txukuna. Behar gorria dagoen herrietan ingelesez ikastea izaten da errefuxiatu askorentzat itxurazko soldata lortzeko irtenbideetako bat. Hala zen Ahemedentzat. Goseak bai laguntzen duela gauzak ulertu eta ulergarri egiten!

Berria, 2007ko azaroa

Azterketa deialdia: **2008ko maiatza**

HABE aldizkariaren 400. alearekin batera banatutako azterketa-eredua

Egitekoa:

Lotu kendutako zatiak testuko hutsuneekin, adibidean bezala.

Testu zati bat soberan dago.

A. Hala esan zigun behin Ander, Iñaki eta hiruroi Ahmed izeneko errefuxiatu afganiar batek, gure *fixer* jatorrak, gindoazen bidean lau kazetari garbitu zituztela jakitean.

B. Interesak batzen ditu biak, eta esan liteke askotan goseak ere lotzen dituela, tamalez.

C. Askori guztiak, gehienak, egiten zaizkigu arrotzak. Informatu behar eta herritarrek zer dioten ezin ulertu.

D. Begiratuetan, ateraldietan, hitzen bolumen eta tonuan... Horietan ere informazio baliotsua iristen da.

E. Pentsa, herriotan zer-nolako negozioa den astebetez atzerriko kazetari batekin lan egitea.

F. *Fixerra* «lortzailea» izaten da, konsegidorea. Herriko hizkuntza eta ohiturak ezagutzen dituen;

G. Errefuxiatuen eremuan lasaitasuna nagusi izan zen, su-etena hitzartu baitzuten bi aldeek.

H. Lana atsegin izateak ez du esan nahi neurritz kanpoko arriskueta murgiltzeko grina dugunik. Itzultzaile ona da beharra.

Idatzi dagokion letra ondoko laukietan:

0. Adibidea: 0 = C

Hutsuneak	0	1	2	3	4	5	6
Testu zatiak	C						

Azterketa deialdia: **2008ko maiatza**

HABE aldizkariaren 400. alearekin batera banatutako azterketa-eredua